

Nederlandsch Vrouwenleven

15 LENTEMAAND 1943 • NUMMER 3

LENTEMAAND – SCHOONMAAKMAAND

Wees gegroet volschoone Lentetijd!

Cath. van Rennes

3/4. 1 = Bes

Opgewekt, maar niet druk

1. Als de win ter vlucht voor de len - te - lucht en de zon het nieu - we le - ven
2. Ja, ons har te gloeit, nu 't vi-ool - tje bloeit, nu ons 't ma - de - lief - je te - gen-

wekt; als een bloe - sem kroon met haar tee - der schoon in den hof de naak - te twij gen
lacht: en met blij den klank bren gen w'on-zen dank voor der zon-ne glans, der bloe - men

dekt; dan zingt al wat leeft en zin - gen kan ver-blijd: „Wees ge - groet, vol - schoo - ne
pracht: zoo weer-klin-ke ons vroo - lijk lied dan wijd en zijd: „'k Heb u lief, o schoo - ne

Terughouden. a tempo. Breed.

len - te - tijd; Wees ge - groet! Wees ge groet! Wees ge - groet, vol-schoo-ne len - te - tijd!"
len - te - tijd! 'k Heb u lief, 'k Heb u lief! 'k Heb u lief, o schoo-ne len - te - tijd!"

Overgenomen met toestemming van Jac. v. Rennes.

FOTO'S

Hasewinkel	1	Fellinga	7-8-13
Arbeiderspers	3-6-8	Jan W. Kesler	10
Otto	4	Archief Ned. Vrouwenleven	11
Archief Ned. Omroep	5-6	G. H. Cino	14

TEEKENINGEN

Altena	1-3-15	C. v. Deutekom	12-13

Teekeningen en typografische verzorging **STUDIO NENASU**

Nederlandsch Vrouwenleven

TIJDSCHRIFT VOOR DE NEDERLANDSCHE VROUW

Verantwoordelijk redactrice: J. Jansen-van Balen te Amsterdam - Redactie-adres: Kruislaan 210 Amsterdam-Oost - Telefoon 52322

Administratie: de Lairessestr. 153, Amsterdam-W. Telefoon 29894 Postgiro 320886 - Verschijnt voorloopig 1 maal per maand - Losse nummers 15 cent

M×A×A×R×T LENTEMAAND ×

Eenentwintig Maart 1943 . . . Een nieuwe Lente, de vierde in dezen oorlog.

Neen, nu geen sentimenteele bespiegeling naar aanleiding van dit feit. Dat past ons niet in dezen harden tijd.
Maar evenmin zou het ons passen, dit feit zonder meer voorbij te laten gaan.
Want al is de tijd hard en vol onheilsspanningen, te allen tijde hebben wij, vooral wij nationaal-socialisten, aandacht en eerbied voor het opbloeien en afsterven van de Natuur in de seizoenen, voor den cirkelgang van Leven en Dood. En misschien zullen juist wij, nationaal-socialistische vrouwen; het dit jaar bijzonder noodig hebben, ons te sterken aan het oude, vertrouwde en altijd even mooie schouwspel van den terugkeer van de Lente.
Alles wat wij eeren en liefhebben, alles wat voor ons het leven waardevol maakt, staat in dezen tijd op het spel. Brandend, *gloeiend* moet ons geloof zijn in de heiligheid van onze idealen, willen wij de lasten kunnen dragen die de strijd ervoor ons oplegt! Menschen zonder idealen en zonder geloof vallen om in tijden als deze.

Een nieuwe Lente met nieuwe groeikracht en bloeikracht . . .
Wij zullen ons eraan sterken.

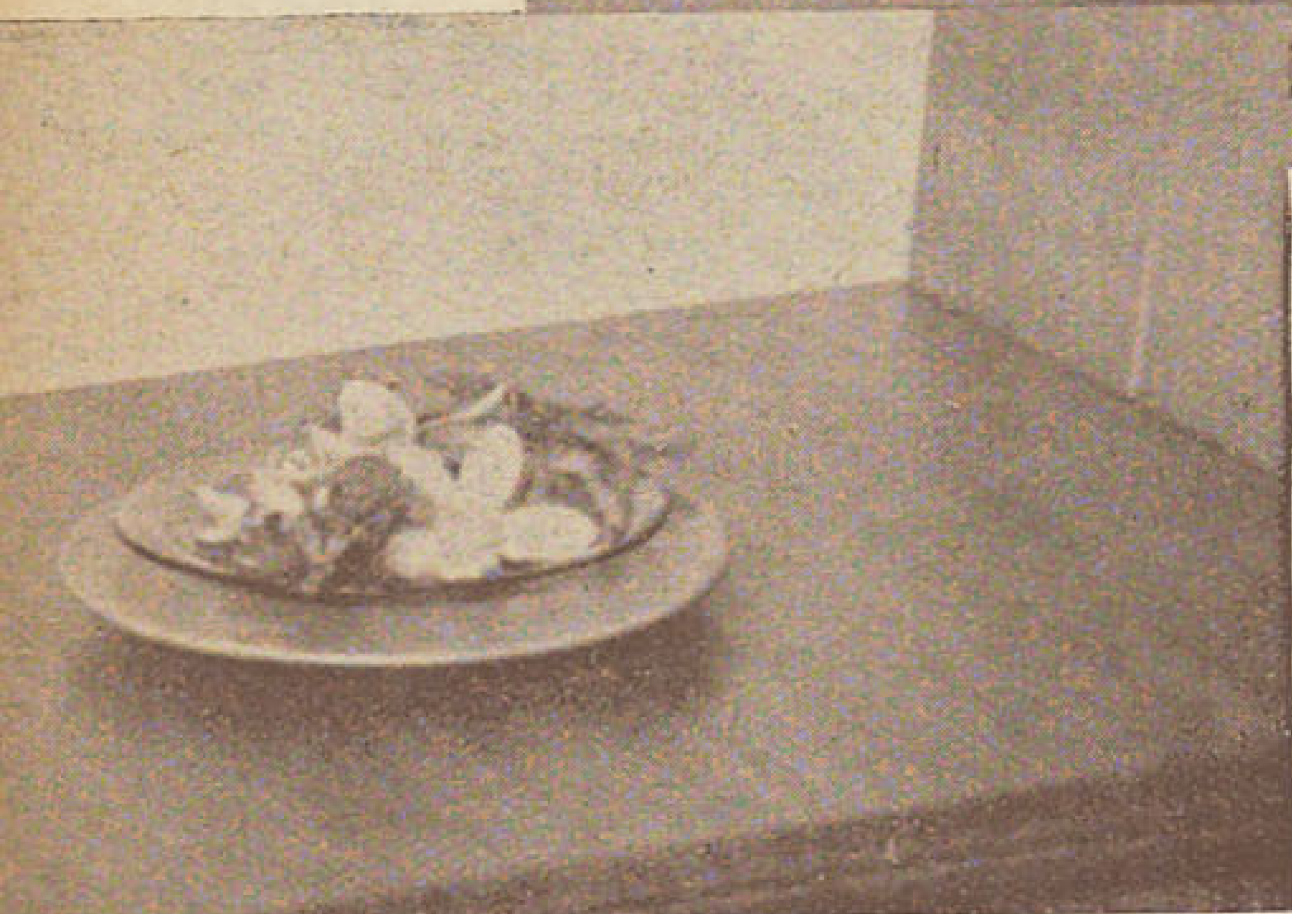
J. J.

LENTE in HUIS

Als de zon zoo warm schijnt, als het buiten zoo voorjaarsachtig ruikt en de knoppen zwellen, dan willen we graag *iets* van de Lente ook *binnenshuis* halen.
Wie daarvoor in de gelegenheid was, kocht vroeger dan wat bonte tulpen of gele narcissen. Tegenwoordig kijkt men echter eerst wel eens in de beurs, voordat men dat doet, want bloemen zijn prijzig geworden! En toch, het hóórt eigenlijk bij de lente, wat bloemen in huis.
Ook hierin kunnen we echter onszelf helpen; we zijn daar al handig in geworden! Met wat goeden smaak is uit heel weinig al iets moois te maken.
Een enkele bottende tak in een eenvoudig vaasje, een rankje klimop (uit den tuin of anderszins), en kijk eens, hoe mooi dat staat! Na enkele dagen loopen de knoppen uit in de warme kamerlucht, en is het nog eens zoo aardig. Een paar crocusjes, voor luttele centen gekocht of uit den tuin geplukt als men die heeft, worden op een schoteltje gelegd (het schoteltje op de foto was van een steenen jampotje), een paar blaadjes groen erbij, desnoods onkruid dat langs den weg of in 't plantsoen groeit, — en het geeft al een echt lenteachtige noot in huis.
Wie een fruitschaaltje of een gewone platte aarden schotel bezit, en buiten woont of een tuin heeft, kan de aardigste combinaties maken.
De afgebeelde ruw-aarden schotel werd alléén gevuld met bladeren, en wel van verschillende kleur en vorm, die alle uit een klein stadstuintje geplukt werden. Het geheel stond zoo mooi op tafel, dat het ieders bewondering afdwong.
Dat elze- en wilgenkatjes prachtig in een vaas of pot staan, mag wel bekend worden geacht!
En laat zij, die heelemáál geen bloemetje, takje of blaadje ergens kan plukken, tòch wat losse lentebloemen koopen, al zijn het er maar twee of drie en ze in een schoteltje of vaasje schikken. Het is zooiets prettigs om naar te kijken, telkens als men binnenkomt. Het is echt: Lente in huis.

Een bottende tak in een Keulsch vaasje

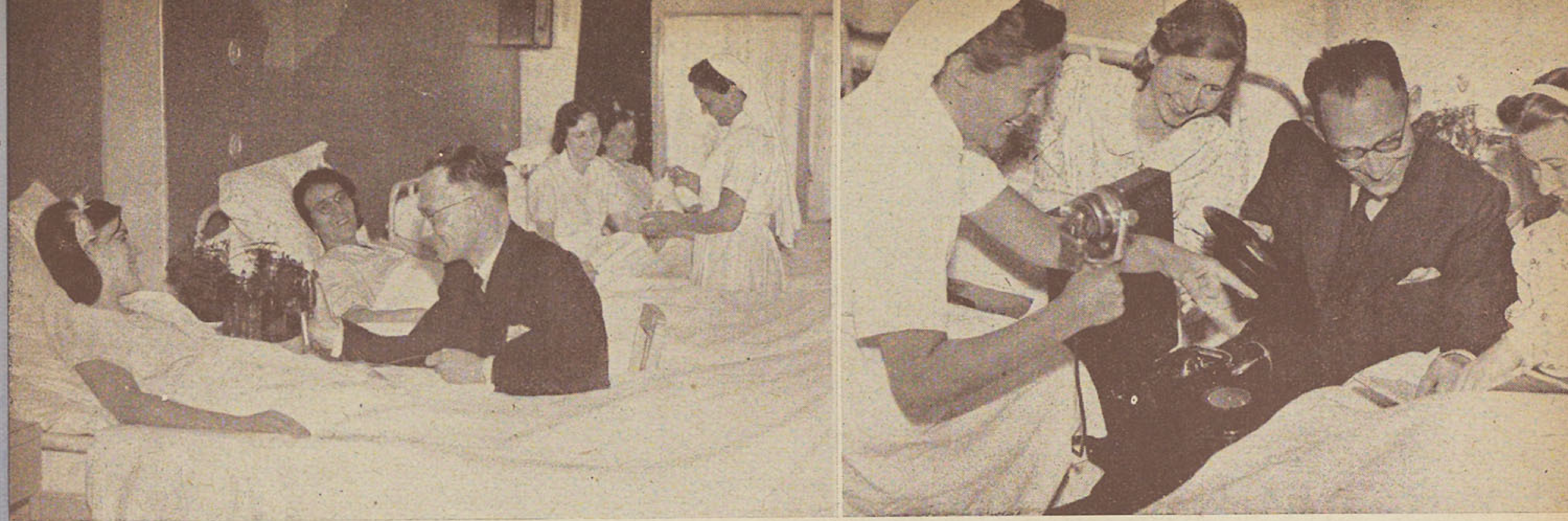

Een paar crocussen

Een ruw-aarden schotel, wat bladeren. . . .

ZONNESTRALEN IN ZIEKENZALEN

Uit een brief van den Nederlandschen Omroep te Hilversum aan de Redactie van „Nederlandsch Vrouwenleven" te Amsterdam:
. . . „Op Dinsdag 16 Maart a.s. zal de 200e uitzending plaatsvinden van „Zonnestralen in Ziekenzalen", het ook U ongetwijfeld bekende radio-halfuurtje voor de zieken door Frans Verlaan. Deze uitzending, die door vele zieken en ook door tallooze niet-zieken zeer gewaardeerd wordt, hetgeen o.m. blijkt uit de honderden brieven die Frans Verlaan uit alle deelen van ons land ontvangt en waardoor een uitgebreide correspondentie is ontstaan lijkt ons zeer geschikt voor een reportage in Uw blad." . . .

Inderdaad, dat leek het ons ook, dus werd er een afspraak gemaakt met den Heer Frans B. P. Verlaan, waarbij bleek dat de uitzending niet in Hilversum, maar in Den Haag plaatsvond. Voortgejaagd en -geduwd door striemende regen- en windvlagen, belandde Uw verslaggeefster bij het reusachtige gebouw der P.T.T. aan de Kortenaerkade.
De indrukwekkende portier keek eerst wel een beetje bedenkelijk, maar nadat ik gedwee de noodige formaliteiten had vervuld, werd ik dan toch toegelaten tot het „heilige der heiligen", de studio: een klein, vrij hoog vertrek, geheel bekleed met geplooide stof (voor de acoustiek), met een rechthoekig tafeltje, waaromheen eenige stoelen, en waarop: de microfoon. In één wand een afscheiding van glas, waar doorheen de controlekamer zichtbaar was, met allerlei gewichtige schakelborden, kronkelende draden en gloeiende lampjes. Een geheimzinnige luidspreker, ergens in de hoogte verborgen achter de plooien, neuriede een gezellig muziekje op me neer. Weldra trad Frans Verlaan binnen, een groote, slanke, nog jonge man met een prettig voorkomen, en ontspon zich ongeveer het volgende gesprek.

— „Ja, gedurende de wintermaanden zenden wij van hier, van de studio in Den Haag, uit, dat is voor mijzelf ook veel prettiger omdat ik in Den Haag woon, en het reizen, vooral in den winter, nogal bezwaarlijk en tijdroovend is. Maar vanaf 1 Maart wordt toch de studio in Hilversum weer gebruikt."
— „Dus Uw uitzendingen vinden niet altijd plaats vanuit een ziekenhuis?"
— „Nee, dat gebeurt maar bij uitzondering, wanneer wij eens ergens met de microfoon op bezoek gaan. Maar dat brengt nogal wat technische moeilijkheden met zich mee, en bovendien: reportagewagens hebben we ook al haast niet meer!"
— „Verzorgt U deze uitzendingen voor zieken al lang, en hoe bent U daar eigenlijk toe gekomen?"
— „Ongeveer zes jaar geleden ben ik ermee begonnen. Ik kreeg toen een uitnoodiging van de directie van een ziekenhuis hier in Den Haag, om daar voor de ontspanning der vele patiënten de helpende hand te bieden, vooral wat de verdeeling der radio-programma's betreft. Want wat was het geval: de programma's die de toenmalige radiovereenigingen uitzonden, vielen practisch nòòit in den smaak bij àlle zieken. Wilde een klassepatiënt Beethoven of Chopin hooren, dan voelde de vrouwenzaal meer voor het „uurtje voor de huisvrouw", en de mannenafdeeling voor een lezing over postduiven of zoo, en om de kinderen daar werd eigenlijk heelemàal niet om gedacht. Het eigenlijke ziekenuurtje, dat A.V.R.O., K.R.O., N.C.R.V., enz., ieder op eigen houtje uitzonden, was alleen geschikt voor geestverwanten, want een Katholiek wilde niet naar een dominé luisteren, en omgekeerd een Gereformeerde niet naar een pastoor. Daar kwam nog bij, dat die programma's hoofdzakelijk gebaseerd waren op „stichting" en „berusting in het lot", en dus in hun iet-of-wat meewarige stemming eerder geschikt waren om een zieke, die als regel tòch al niet het leven van de zonnige zijde ziet, nog meer in de put te douwen, dan hem er juist uit te halen!
Om hierin dus verandering te brengen, stelde ik mij eerst eens op de hoogte van de wenschen en verlangens van àlle patiënten van dat ziekenhuis. Daaruit werd een „grootste gemeene deeler" bepaald, en hiernaar de programma-indeeling geregeld.
Toen op 1 April 1941 de samensmelting der diverse omroep-vereenigingen tot den „Nederlandschen Omroep" plaatsvond, werd ik in de gelegenheid gesteld om de opgedane ervaringen meer uitgebreid in practijk te brengen en een wekelijksch radiohalfuurtje samen te stellen voor àlle zieken, dat hen hun ziekzijn eenigszins doet vergeten, dat voor hen een opwekkende stimulans is zoodat zij na afloop van een uitzending alweer verlangend uitzien naar de volgende, en dat hen dien tusschentijd ook helpt bekorten door het opgeven van puzzles, het aanvullen van hun verzamelingen, het bemiddelen van correspondentie, enzoovoort."
— „En dat U daarmee succes hebt, blijkt wel uit het geweldig groote aantal brieven, dat U geregeld krijgt."
— „Ja, dat is werkelijk kolossaal, en al die brieven worden natuurlijk door mijzelf gelezen en beantwoord, (met de hand geschreven nog wel, niet dat onpersoonlijke, zakelijke machine-schrift!). Juist het persoonlijke contact is van zooveel belang. Een zieke, of een eenzame, — wat zoo vaak samengaat —, moet weten, dat hier iemand is, die begrip heeft voor zijn (of haar) moeilijkheden, en die deze niet met theoretische kennis tegemoet treedt, maar die door de ervaring heeft geleerd ze van een anderen kant te benaderen.
Zoo verleen ik bijvoorbeeld mijn bemiddeling voor correspondentie van zieken onderling. Deze week alleen al kreeg ik hiervoor 152 aanvragen binnen! Het is wel niet altijd gemakkelijk om voor elke aanvrage een geschikten tegenspeler uit te zoeken, maar het geeft, vooral voor langdurige patiënten, een heel goede afleiding, b.v. tusschen een patiënt uit het stadsziekenhuis en een lotgenoot op het platteland. Het is zelfs wel gebeurd, dat deze laatste, na zijn genezing, zijn briefkennis, waarmee hij zoo lang en prettig had gecorrespondeerd, eens in de stad is gaan opzoeken!"
— „Dat is al hééI aardig! En krijgt U ook wel eens brieven van niet-zieken?"
— „Zeker, want er is gebleken, dat ook veel gezonden naar dat halfuurtje luisteren: eenzamen of ouden-van-dagen, die ook wel eens een sympathiek, opwekkend woord noodig hebben. En heel vaak sturen die dan ook wat in: postzegels, sigarenbandjes, plakzegels, prentbriefkaarten en dergelijke alles bestemd voor onze afdeeling „Zonnestraaltjes", dat zijn de verzamelingen van de zieken. Al die „inkomsten" worden door mij geregistreerd en dan doorgegeven aan de patiënten."
— „Zoo, wordt er zooveel verzameld?"
— „Ongeloofelijk; bijvoorbeeld sigarenbandjes, die zijn wel bij millioenen door mijn handen gegaan! En dan de prentkaarten (om het leelijke woord „ansichten" te vermijden), die zijn ook erg in trek. Sommigen verzamelen alleen prentkaarten, die aan hen persoonlijk geadresseerd zijn. Zoo is er ook weer een aparte „prentkaarten-club" ontstaan waarvan de leden bij ontvangst van een kaart, verplicht zijn er ook weer een terug te sturen. Dit geeft dan weer aanleiding om relaties aan te knoopen tusschen ziekenhuizen en sanatoria onderling, die dan ook in de gelegenheid worden gesteld om, via de microfoon, over en weer groeten uit te wisselen, b.v. „Zaal F van het X-Ziekenhuis in Drenthe groet Paviljoen 2 van het Y-Sanatorium in Brabant". Ook mogen de patiënten van zoo'n zaal gezamenlijk wel een programma voor een radio-uitzending samenstellen, waar dan met begrijpelijken trots alle familieleden en kennissen naar luisteren, en wat ook weer belangstelling voor ons zieken-halfuurtje opwekt bij anderen. En zoo'n programma zal ik straks van hier uitzenden, dan kunt U dat zelf eens hooren."
— „Prachtig, ik ben erg benieuwd! En anders zet U de programma's zeker zelf inelkaar?"
— „Ja, en dan liefst volgens het motief: tot leeringhe ende vermaeck. Dus behalve wat aardige gramofoonplaten, die door de zieken zelf aangevraagd zijn, en een kort, opgewekt verhaal, ook zoo nu en dan eens een paar woorden over beroemde figuren uit de medische wereld, als Koch, Pasteur, Röntgen, en dergelijke, zoodat bijvoorbeeld een patiënt van wie een Röntgen-foto wordt genomen, ook weet, naar wie die eigenlijk genoemd is. Verder een interview met een arts, die het ziekzijn ook eens van medisch standpunt uit laat zien en die b.v. begrijpelijk maakt, dat een zieke met het heimelijk ontduiken van het gegeven rookverbod, of van het lastige, strenge dieet, alleen maar zichzelf zal schaden. Zoo wordt de goede verstandhouding tusschen patiënt en arts bevorderd, en ook tusschen patiënt en verpleegster, want „Zuster Martha" vertelt hen zoo nu en dan eens wat van haar werk, van haar opleidingstijd, en van haar zorgen voor de patiënten, die haar tòch al niet lichte taak door hun humeurigheid, veeleischendheid en noodeloos gevit er vaak niet bepaald gemakkelijker op maken. Maar ja, ziek kunnen zijn is òòk een kunst, hoe gek dat ook mag klinken. En als je dan patiënten ziet zooals ik ze onder mijn luisteraars heb, — één zelfs die al dertig jaar ligt! —, dan ga je dat ongeduld en die overgevoeligheid wel eenigszins begrijpen. Heel wat levensgeschiedenissen heb ik al gehoord, soms de meest tragische gevallen. Ik ga mijn zieken ook wel eens opzoeken hoewel ik er eigenlijk geen tijd voor heb, dus dan moet onder de vele gegadigden het lot maar degene aanwijzen, die zoo'n bezoek tebeurt zal vallen."
— „Maar dat zal dan ook wel bijzonder op prijs gesteld worden! En, U sprak zoojuist over de kleine patiëntjes, de kinderen, die zoo vaak vergeten worden. Maar de speciale kinderuurtjes dan?"
— „Ja, maar die zijn dan nog niet altijd geschikt voor *zieke* kinderen! Stelt U zich eens zoo'n kleintje voor, dat, wie weet hoe lang al, heelemaal plat moet liggen, en er worden allerlei vroolijke bewegingsspelletjes gedaan, waaraan het onmogelijk mee kan doen . . . Nee, bij ons komen we, — dat zijn Oom Frans voor de jongens en Tante Ans voor de meisjes —, voor de microfoon verhaaltjes vertellen, leuke raadseltjes opgeven, briefjes beantwoorden, en groetjes van vriendjes of vriendinnetjes en vriendelijke vermaningen van ouders of familie doorgeven. Zoo probeeren we de kleuters die in bed moeten blijven, en dit juist vaak zoo moeilijk kunnen, wat afleiding te geven."
— „Dus U moet wel echt van alle markten thuis zijn!"
— „Ja, inderdaad, en je mag ook niet in herha-

lingen vallen, want er zijn er verscheidene onder mijn luisteraars, die al die jaren al luisteren, en die dan zouden zeggen: dat hééft-ie al es verteld, hij is zeker aan 't end van z'n latijn! — Maar ik zie, dat het half vier is, ik moet aan mijn uitzending beginnen."

— „Ga Uw gang, ik zal m'n best doen om m'n mond te houden en volkomen geluidloos te zijn. Maar als ik nou beslist móét niezen . . . ? !"

— „Hindert niks, hoor, ik vergis me óók wel es, of ga stotteren, want ik lees óók niet altijd woord voor woord van een papiertje voor!"

En met een genoegelijken grijns in mijn richting verdwijnt Frans Verlaan in de contrôle-kamer om nog eenige aanwijzingen te geven. Ik werp eens een schichtigen blik op de microfoon voor mij op tafel, snuit nog gauw even mijn neus en schraap voor 't laatst mijn keel, en dan kan 't spul voor mijn part beginnen!

Frans Verlaan komt terug, gaat recht tegenover den glazen doorkijk naar de contrôle-kamer zitten, en haalt met een langen arm de microfoon naar zich toe. „Dames en heeren," klinkt het uit de luidspreker ergens vandaan, „thans hoort U de uitzending van „Zonnestralen in ziekenzalen", het bekende halfuurtje voor de zieken door Frans Verlaan." Als een duveltje uit een doosje buitelt een opgewekt, pittig wijsje de studio in, speelt eenige seconden door, wordt steeds zachter, en . . . „Goedenmiddag, beste vrienden", zegt Frans Verlaan naast me tegen 't stomme ding voor z'n neus, „daar zijn we weer. Vanmiddag krijgen we een programma, dat is samengesteld door de dames van het Rozenpaviljoen van Sanatorium „Maria-oord" in Gennep. Om te beginnen een tweetal aardige, korte verhaaltjes. Maar eerst heb ik nog even een mededeeling voor de leden van onze „Prentkaarten-club".

Rustig en opgewekt keuvelend klinkt de prettige stem voor de microfoon en leest de beide aardige verhaaltjes voor, waarop, na een wenk naar de contrôle-kamer, het melodietje weer opklinkt. Even maar, dan vervaagt het weer, en leest de spreker naast me een lijstje van gelukwenschen op, met de aankondiging van een gramofoonplaat „op verzoek". Dan, als seintje voor de contrôle, een korte draaibeweging met de hand, en hij staat op en loopt tot mijn schrik de deur uit! „Even een kennis goedendag zeggen!" Ja, dat kan wel zijn, maar ik blijf hier alleen achter met die microfoon! Ik voel me bleek om de neus worden. Als dat maar goed gaat!

Maar het gaat wel goed. Frans Verlaan houdt de wijzers van de klok in 't oog, hij weet precies, hoeveel minuten zoo'n plaat draait, en is stipt op tijd terug. Dan gaat het program weer verder. Een aardige denk-puzzle wordt opgegeven, waarop de luisteraars tot de volgende week hun krachten kunnen beproeven. Weer een mooie gramofoonplaat, en inmiddels kunnen we, daar de microfoon uitgeschakeld is, weer een paar woorden wisselen.

— „U hebt zeker alleen contact met zieken uit geheel Nederland, of ook wel uit het buitenland?"

— „Ook wel, vooral uit België, omdat de Belgische radio-omroep een dergelijke speciale uitzending voor zieken niet geeft. Zij correspondeeren ook wel met Nederlanders, maar dat gaat niet zoo gemakkelijk, omdat de brieven door de censuur meestal een maand onderweg zijn. Natuurlijk genieten ook zij wel van onze uitzendingen, maar U moet niet vergeten, dat de uitzendingen zelf maar één facet zijn van het geheele bedrijf, hoofdzaak zijn en blijven toch de briefwisseling en de „Zonnestraaltjes", de verzamelingen. Dat geeft den patiënten wat te doen, een aangename tijdvulling, net als de puzzles en raadsels, dat 's eigenlijk zoo iets als huiswerk opgeven."

De microfoon wordt weer ingeschakeld, en een paar alleraardigste gedichtjes voorgelezen. Het halfuurtje is om voor ik er erg in heb. Wéér klinkt, nu als slot, het herkenningsmelodietje. „Dat zult U ook al heel wat keeren gehoord hebben!", zeg ik. „Nou en of, daar hebben we al drie platen van versleten!", lacht Frans Verlaan en helpt me in m'n mantel.

„En Uw toekomstplannen?" pols ik nog gauw even. „Daarvoor moeten we eerst eens betere tijden afwachten. Maar dan denk ik bijvoorbeeld aan ontspannings-middagen in verschillende groote ziekenhuizen en sanatoria, die dan ook uitgezonden kunnen worden. Of aan een maandschriftje, speciaal voor onze zieken, met puzzles of verhaaltjes, die ze zelf kunnen schrijven. Maar dan moet eerst de papierschaarschte voorbij zijn!"

„Ja, daar weten wij ook wel een liedje van te zingen, hoor!" En lachend nemen we afscheid.

„Zonnestralen voor ziekenzalen", uitgestraald — letterlijk (radio!) en figuurlijk — door een zonnig mensch, een warm hart, dat de kunst verstaat om, als gezonde, tòch de wereld met de oogen van een zieke te bekijken, en daardoor meer dan een ander in staat is om zich die speciale belangensfeer in te denken.

„Zonnestralen in ziekenzalen", die licht en warmte brengen bij tallooze eenzame zieken, zoodat de onaangename zijde van hun ziekzijn zooveel mogelijk wordt weggedoezeld, en zij zich geen verlaten, nutteloozé ballast in de samenleving meer behoeven te voelen.

Tweehonderd radio-uitzendingen voor zieken. Hoeveel maal tweehonderd zonnestralen zouden die wel in ziekenzalen gebracht hebben? DIKA

Wat is een dienstjaarmeisje?

Wij kennen nu onze Arbeidsmeisjes, maar wat zijn nu Dienstjaarmeisjes? Om te beginnen is de betiteling eigenlijk niet heelemaal juist. Het moest zijn „Diensthalfjaarmeisje", maar dat is zoo'n mond vol, dat het woord „Dienstjaarmeisje" is ontstaan.

Maar nu verder. Wel, het zijn Stormsters, die zich voor den tijd van een half jaar verbinden om in een gezin het een en ander van het ingewikkelde en mooie werk van huisvrouw te leeren! Bij de meisjes van 18 jaar sluit dan bij dit half jaar nog een half jaar Arbeidsdienst aan. Totaal verricht zoo'n Stormster dus 1 jaar dienst aan de gemeenschap!

In het kort weet U nu, wat we hieronder hebben te verstaan, maar wat is nu precies de taak van zoo'n dienstjaarmeisje, wat zit er allemaal aan vast?

De leiding van den Jeugdstorm heeft zeer terecht gemeend, dat de opvoeding van een meisje niet volledig is, als zij niet een kleine oefening krijgen in het werk, dat hen als toekomstige huisvrouwen en moeders te wachten staat. Niet alle meisjes echter zijn in de gelegenheid een huishoudschool of huishoudcursus te volgen, en zelfs al zouden zij eenige kennis in deze inrichtingen opdoen, nergens leert men toch zoo goed het wezen van deze alomvattende taak kennen, als in een normale gezinshuishouding.

Het was dus DE oplossing om voor deze opleiding de hulp in te roepen van flinke huisvrouwen, die zelf met hart en ziel opgaan in haar werk, en bereid zijn een Stormster in haar gezin op te nemen voor een half jaar, en haar dan in te wijden in alle „geheimen van het vak". Daar staat dan tegenover, dat de huisvrouw in dit half jaar een hulp naast zich heeft.

Voor den goeden gang van zaken wordt er een overeenkomst gesloten tusschen de huisvrouw en het dienstjaarmeisje, die schriftelijk bevestigd moet worden, en onderteekend, zoowel door de huisvrouw, als door de Stormster en *haar ouders of voogden*. In deze overeenkomst staat o.a. het volgende te lezen:

GEZONDE *schoonheid*

Een rubriek over de verzorging van ons uiterlijk mag in „Nederlandsch Vrouwenleven” niet ontbreken.
Meen echter niet, lezeressen, dat wij U zullen lastigvallen met gebruiksaanwijzingen van crèmes of poeders, of dat wij U den raad zullen geven, Uzelf te beschilderen, als een Indiaan op het oorlogspad . . .! Integendeel. „Nederlandsch Vrouwenleven” heeft in dit opzicht iets goed te maken aan onze Nederlandsche vrouwen.
Door talrijke periodieken is zwaar gezondigd tegen den goeden toon wanneer zij schreven over „schoonheidsverzorging”. Langzamerhand heeft dit woord dan ook bij het weldenkende deel van ons volk een begrip gewekt, dat nu niet bepaald verheffend kan worden genoemd. En terecht! Waar de oorzaak hiervan ligt?
Men kan de damesweek- en maandbladen ervan beschuldigen, dat zij de voorlichting op dit gebied vaak overlieten aan ondeskundige medewerkers of medewerksters, en dat zij dit soort copij min of meer als bladvulling beschouwden. Maar de hoofdoorzaak van het ontstaan van zooveel verkeerde begrippen en gewoonten ten aanzien van de verzorging van het uiterlijk, lag ergens anders. *Hoofdoorzaak was de geest van genotzucht, die al sinds lang de Europeesche beschaving ook op dit gebied kenmerkt en die op handige wijze werd aangewakkerd en uitgebuit door volksvreemde elementen, die er groote winstmogelijkheden in zagen.*

Het Dienstjaarmeisje zal als dochter in het gezin worden opgenomen, en als zoodanig behandeld.
Het Dienstjaarmeisje wordt niet als dienstbode beschouwd, maar werkt tezamen met de huisvrouw, de eerste als leerling, de laatste als leermeesteres.
De huisvrouw heeft in alle opzichten te zorgen voor het lichamelijk en geestelijk welzijn van het meisje. Voor ziekte, invaliditeits- en ongevallenverzekering heeft de huisvrouw op de gewone wijze de wettige, daarvoor vastgestelde maatregelen te nemen.
De Stormster moet, behalve voldoenden vrijen tijd en vacantie, ook nog de gelegenheid krijgen om haar Jeugdstormdiensten te vervullen.
Het Dienstjaarmeisje krijgt ook een zakgeld uitbetaald door haar leermeesteres. Voor een meisje beneden 16 jaar bedraagt dat *f* 10.—, boven de 16 jaar moet *f* 12.— betaald worden per maand.
Na beëindiging van het diensthalfjaar stelt de huisvrouw een rapport over haar bevindingen met de leerlinge samen, en stuurt dat in.

Er wordt een zeker toezicht uitgeoefend op de gezinnen, waar de meisjes worden ondergebracht.
Eventueele bezwaren of klachten van de zijde van de huisvrouw worden nader onderzocht door de N.S.V.O., Afdeeling Volks- en Gezinshuishouding. De meisjes zelf kunnen zich met haar moeilijkheden wenden tot de Gewestelijke Meisjesvertegenwoordigsters in Dienst VI van den Jeugdstorm.
Op de overeenkomst worden de adressen vermeld, tot wie beide partijen zich wenden kunnen.
De Stormsters verbinden zich vrijwillig voor dezen dienst, en krijgen een onderscheiding, wanneer zij het diensthalfjaar tot een goed einde hebben gebracht.
Door verschillende omstandigheden is het aantal meisjes, dat zich voor de eerste ploeg heeft gemeld, niet zoo groot geweest. De belangstelling onder de meisjes wordt echter grooter, en zoodoende hopen wij, dat ook vele huisvrouwen zich beschikbaar zullen stellen voor dit mooie opleidingswerk.
Daar gebleken is, dat de meeste Stormsters, die zich aanmelden, nog jong zijn, meestal 14 of 15 jaar, moet de huisvrouw afwachten, welk meisje zij toegewezen krijgt. Zij kan geen speciale wenschen opgeven betreffende leeftijd enz. Ook kan men maar niet willekeurig op elk tijdstip van het jaar om de hulp van zoo'n meisje vragen. Het ligt echter in de bedoeling 1 April weer een nieuwe ploeg uit te zenden.
Huisvrouwen kunnen zich, wanneer zij een dienstjaarmeisje willen opleiden, schriftelijk aanmelden bij het *Hoofdkwartier der N.S.V.O., Afdeeling Volks- en Gezinshuishouding, de Lairessestraat* 153, *Amsterdam (Z.)*. Ook kan men daar nadere inlichtingen verkrijgen.
Wij hopen, dat binnenkort onze Dienstjaarmeisjes overal in den lande bekende en graag-geziene verschijningen zullen worden, en dat onze huisvrouwen door haar medewerking het gestelde doel helpen verwezenlijken, n.l. a.s. vrouwen en moeders op te voeden, die later vol ijver en plezier met grondige kennis van zaken haar levenstaak zullen aanvaarden!

Haren als manen van een leeuw...."

Op een onlangs te Parijs gehouden tentoonstelling over den joodschen invloed op het Fransche volk, kon men ook de verwordingen zien op het gebied van mode en „schoonheidsverzorging". En is het in het Noorden veel anders . . .? Helaas niet. Vooral Zweden heeft in dit opzicht een slechten naam. De geboorten gaan daar, evenals in Frankrijk, schrikbarend achteruit, wat ten opzichte van de gezonde levenshouding van een volk altijd een zeer slecht teeken is. Kopenhagen in Denemarken is een „Parijs" in het klein . . . Ook in het Noorden heeft de geest van genotzucht de gezonde aandriften overwoekerd. De leefwijze van de stadsbevolking in de Europeesche landen (en dat is in dezen tijd een groot deel van een volk) was in de laatste jaren geheel gericht op het voldoen aan dezen genot- en gemakzucht. Het verbruik van tabak, alcohol, koffie, thee enz. was zeer hoog, terwijl allerlei gezonde voedingsmiddelen werden versmaad. Men nam veel te weinig normale lichaamsbeweging, en wanneer men zich moest verplaatsen, ging men per fiets, tram of auto. Men ging laat naar bed en stond laat op, kwam weinig in de buitenlucht en voelde over het algemeen meer voor een gemakkelijk leventje dan voor het stichten van een normaal gezin . . . De kwijnende gezondheid van het lichaam, die onvermijdelijk was, werd met allerlei kunstmiddelen verdoezeld, en dit werd door iedereen heel gewoon gevonden. Hebt ge het Uzelf wel eens duidelijk gemaakt, dat de opgevulde schouders in de heerencostuums eigenlijk het verdoezelen van een lichamelijke tekortkoming is . . .? Een gezonde, en normaal met zijn lichaam arbeidende man heeft vanzelf wel de breede, krachtige schouders, die wij als een kenmerk van het „sterke geslacht" beschouwen! En de rouge en de lippenstift, zijn zij niet de hulpmiddelen om de bloedarmoede van de van licht, lucht en lichaamsbeweging verstoken stadsmeisjes te verbergen . . .? Een frisch, gezond gezichtje heeft geen rouge noodig!

Maar met dezen geest van genot- en gemakzucht, met deze onverschilligheid ten aanzien van de gezonde schoonheid van het lichaam, heeft het nationaal-socialisme voorgoed gebroken.

Voor ons is het lichaam de drager van alles, wat den geheelen mensch uitmaakt, en, niet het minst: de drager van onze erfelijke eigenschappen. Daarom hebben wij eerbied voor de gezonde schoonheid van het lichaam. Vanuit dezen gezichtshoek beschouwen wij óók de verzorging van het uiterlijk. Gezondheid en schoonheid zijn voor ons twee dingen, die zonder elkaar niet denkbaar zijn. Zij zijn een kostbaar goed, dat goed bewaard dient te worden. Gedeeltelijk ligt de zorg hiervoor op medisch gebied. Daar zullen wij ons in deze rubriek niet mee bezig houden. Maar inzoover deze zorg meer op algemeen terrein ligt, willen wij hier van tijd tot tijd iets over schrijven.

Ons standpunt daarbij is als volgt:

Even natuurlijk als het is, dat iedere vrouw omdat zij vrouw is, een zekere schoonheid en een zekere gezondheid heeft meegekregen, even vanzelfsprekend is het, dat zij moet trachten dezen natuurlijken schat te bewaren!

Er is op dit gebied in Nederland heel wat te doen.

Het spijt ons, het te moeten zeggen, maar in het algemeen heeft de Nederlandsche vrouw er weinig begrip van, zich te kleeden en te verzorgen in overeenstemming met haar persoonlijkheid, haar beroep, den Nederlandschen volksaard en de Germaansche waardigheid.

Iedereen, die hier wel eens een studie van maakte, zal het met het bovenstaande eens zijn. Wanneer wij in de groote steden eens naar de haardossen van de fabrieksmeisjes zien, schrikken wij. Van „kapsel" kan niet meer gesproken worden: het lijkt vaak angstwekkend op de manen van een leeuw . . .! Het haar is, bijna zonder uitzondering en doorgaans zeer onvakkundig gepermanent, en wordt zonder gevoel voor het schoone gedragen. Daarbij komen dan vaak nog knalroode lippen en een verdere beschildering van het gezicht, die niets aantrekkelijks heeft voor iemand met normale inzichten.

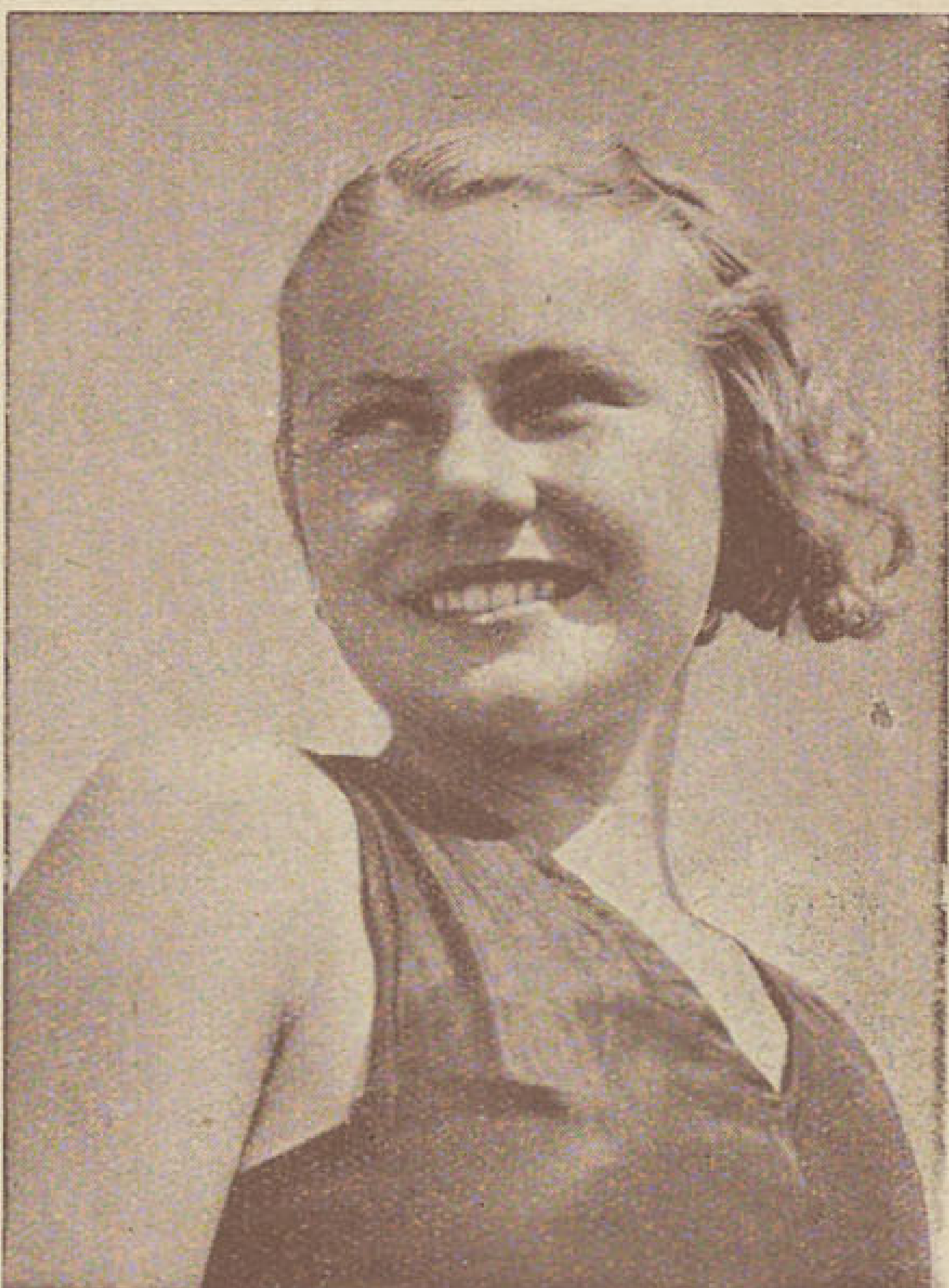
In Duitschland is het reeds zoo ver, dat de Staat zich intensief met dit probleem bemoeit. Ook inzake de mode wordt van hoogerhand invloed uitgeoefend. De laatste tientallen jaren waren ook op dit gebied „volksvreemde" invloeden werkzaam geweest. Na de machtsovername werd door middel van pers, film en radio tegen deze uitwassen opgetrokken. Vooral ook het Duitsche Arbeidsfront heeft hier veel goeds gedaan. *Het was niemand minder dan de Rijksorganisatieleider Dr. Ley, die persoonlijk te Berlijn een school stichtte voor „Schoonheidsverzorgers(sters)", waarin nieuwe opvattingen werden verkondigd.* Het D.A.F. gaf ook demonstraties in fabrieken. Hier konden werkende vrouwen en meisjes leeren, wat nu *werkelijk* „verzorging" van het uiterlijk is. Ook werden lezingen en dergelijke gehouden. Een lofwaardig voorbeeld, dat, zoodra de tijden normaler zijn, in ons land navolging verdient!

Eenerzijds zullen onze artikelen over dit onderwerp een algemeen karakter dragen. Maar anderzijds zal ook aandacht besteed worden aan de practische uitvoering van een en ander.

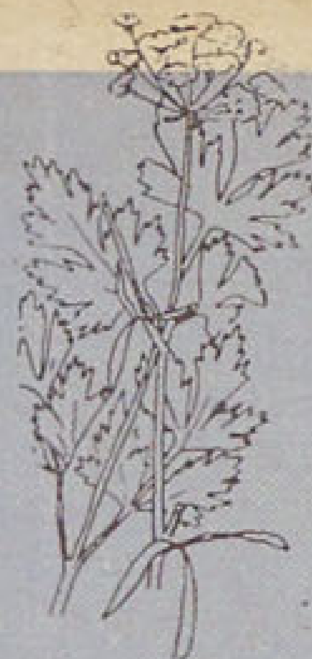
Onder het motto: „Gezonde Schoonheid" brengen wij U deze artikelen. En deze kernspreuk zegt U al, wat de algemeene strekking van deze artikelen zal zijn.

Wat de practische uitvoering betreft, daarbij zal niet vergeten worden, dat de verzorging van de „gezonde schoonheid" niet alleen een vraagstuk is voor de vrouw en het meisje uit de stad, maar zeer zeker ook voor de vrouw van het land, en evenmin zal vergeten worden, dat de zaak voor huismoeders anders ligt dan bijvoorbeeld voor werkende vrouwen.

Allen hebben zij haar problemen, en die op te lossen zal onze taak en onze eerzucht zijn!

MIERIKSWORTEL PETERSELIE TIJM

LAVAS TUINKERS

De aanleg van een kruidentuin

Naar wij hopen heeft ieder, die daartoe in de gelegenheid is, het plan opgevat om dit jaar kruiden voor de keuken te gaan kweeken!

Juist in dezen tijd kunnen we daar een groot voordeel van hebben. Veel vaker dan vroeger moeten wij bijvoorbeeld saus geven inplaats van jus, en deze saus kunnen we met kruiden telkens een geheel anderen smaak geven. In ons vorige artikel hebben wij verdere voordeelen van het zelf kweeken van kruiden genoemd; nu willen wij enkele aanwijzigingen geven over het kweeken zelf.

Wanneer we beginnen met den aanleg van een kruidentuintje, moeten we dat zoo practisch mogelijk doen; dus b.v. kruiden, die geregeld gebruikt worden, zaaie of plante men dichtbij de keuken. Bij regenweer heeft men ze dan bij de hand en kan ze plukken zonder bemodderde voeten te halen. Een plekje grond naast de keukendeur is vaak wel beschikbaar, alleen moet het niet te zeer in de schaduw liggen.

Voor de overige, die minder vaak benoodigd worden, kieze men ergens een geschikt plekje in den tuin. Dat behoeft natuurlijk niet zoo groot te zijn; op enkele vierkante meters kan men al een groote verscheidenheid kweeken. Beter is het uit den aard der zaak, als men wat meer grond ter beschikking heeft, dan kan men in zomer en najaar een gedeelte van de kruiden drogen of inmaken als voorraad voor den winter.

Het kruidenperkje bij de keuken of voor den stadsbewoner in vensterbak, kistjes of bloempotten.

Voor dagelijksch gebruik zijn noodig: lavas, peterselie, selderij, zomerprei, bieslook en tuinkers.

Lavas of maggiplant: De bladeren van deze vaste plant hebben den smaak van selderij, doch sterker. In tegenstelling met selderij behouden ze gedroogd hun geur. Lavas vormt een belangrijk bestanddeel van de bekende maggiproducten. Is geschikt voor soepen, sausen en braadgerechten. Verlangt goeden grond en halfschaduw. In den tuin wordt hij tot 2 m hoog.

Peterselie en selderij: Zaaitijd van peterselie van Maart tot Augustus, van selderij Maart tot Juni. Het is gewenscht het zaad vooraf een dag of drie in vochtig zand op een donkere warme plaats te zetten: dit bevordert de kieming, die anders zeer lang duurt. Het fijne zaad, dat langzaam opkomt, moet koel vochtig en beschaduwd worden gehouden. Kan men jonge plantjes koopen, dan heeft men minder moeite. Bij het overplanten moet men er op letten, dat het hartje boven den grond uitsteekt, dus nooit te diep planten en den grond bij den wortel stevig aandrukken. Gewenscht is een goed bemeste, vrij vochtige grond.

Zomerprei: Deze wordt dun uitgezaaid en niet verplant, zulks in tegenstelling met winterprei. Wordt gebruikt bij sla en in soepen.

Bieslook: Is overblijvend en kan als randplant om het perkje gezet worden. De bolletjes worden van Maart tot Augustus op een onderlingen afstand van 20 cm in den grond gebracht. Men kan ook zaaien (Maart, April). Het zaad kiemt na ca. 2 weken; het kan niet tegen droogte en moet dus geregeld worden begoten. Bieslook heeft aardige paarse bloemen. Het fijngesneden groen wordt gebruikt in sla. Ook als broodbelegsel is het zeer smakelijk en gezond. Heeft men bieslook in den tuin, dan kan men er ook 's winters nog van genieten, als men in het najaar eenige bosjes zoover mogelijk inkort en dan in een pot voor het venster plant.

Tuinkers: Kiemt zeer gemakkelijk. Men zaait herhaaldelijk, om de paar weken, een weinig ervan uit, in de vensterbank zelfs gedurende den winter. Met citroen en suiker smaakt het heerlijk op de boterham.

Kruiden voor den tuin.

Dragon is onontbeerlijk voor den inmaak van augurken en komkommers en voor het maken van kruidenazijn. Het is een vaste plant, die een zonnige standplaats en mageren grond verlangt, omdat hij dan veel geuriger wordt. Uit zaad gekweekte planten missen bijna steeds den geur. Men plant hem in het voor- of najaar dus voort door deeling, nadat hij eenige jaren op dezelfde plaats gestaan heeft en een dichte bos geworden is. Gedurende den zomer wordt de plant een keer of drie ingekort, omdat dan veel jonge spruiten gevormd worden, die voor het gebruik het geschiktst zijn. *Dragon is ook een dankbare potplant.*

Hyssop vraagt een zonnige standplaats en kalkhoudenden grond. Hij is ook *geschikt voor bloempotten en bakken* en voor den rotstuin. Wil men hem zaaien en niet als vaste plant koopen, dan is April de juiste maand. Enkele planten zijn voldoende. Hyssop wordt gebruikt als toekruid bij sla, en vooral ook in sausen en braadgerechten.

Mierikswortel heeft een diep omgewerkten grond noodig, omdat de wortel wel ½ m lang kan worden. Verder stelt hij weinig eischen. Men gebruikt den fijngesneden of geraspten wortel voor den inmaak en voor sausen.

Boonenkruid zaait men in April en dunt uit op ca. 20 cm. Het is een heerlijk toekruid bij tuinboonen en in éénpansmaaltijden van peulvruchten. In Juni zaait men opnieuw voor den inmaak van augurken. Als men de planten terugsnijdt loopen ze telkens weer uit. Er bestaat ook een overjarige soort, die geschikt is voor den rotstuin. Deze is scherper van smaak en wat minder geurig, doch kan voor dezelfde doeleinden gebruikt worden.

Van *marjolein* bestaan ook twee soorten. De grootste is overblijvend en kan als vaste plant in den rotstuin een plaatsje krijgen. De éénjarige is veel fijner van geur. Deze zaait men in Mei op een warm plekje of van tevoren in den kouden bak. Marjolein is een heerlijk toekruid bij erwten en boonen, sausen en gebraad en vooral bij de bereiding van worst.

Thijm is als vaste plant geschikt voor een zonnig plekje in den rotstuin. Men zaait uit in April. Hij neemt genoegen met schralen grond. Thijm wordt versch en gedroogd gebruikt bij sausen, vleesch, wild, gevogelte en worst. Er bestaan verschillende soorten; als keukenkruid gebruikt men de z.g. „echte winterthijm".

Basilicum eischt een beschut, zonnig plekje en mag eerst in Mei worden uitgezaaid of in Maart in den bak en dan in Mei uitplanten op 15—30 cm afstand. Het is een bizonder geurig toekruid, dat voor velerlei doeleinden kan worden gebruikt, zooals bij den inmaak, de worstfabricage, bij gebraad, in vischgerechten, in sausen en soepen.

Dille is onmisbaar voor den inmaak van augurken en komkommers, verder bereidt men er heerlijke vischgerechten, sausen en soepen mede. Dille neemt iederen grond voor lief, doch laat zich niet overplanten. Men zaait dus ter plaatse uit, in voor- of najaar, en dunt uit tot ca. 15—25 cm. Wil men voor den inmaak dille ter beschikking hebben, dan moet men ook in Mei uitzaaien, omdat voor dit doel de onrijpe groene zaadkroontjes noodig zijn. Tusschen tuinboonen gezaaid houdt dille daar de zwarte luis uit.

Boragie of komkommerkruid is met elken grond tevreden, zaait zich zelf weer uit en kan gemakkelijk worden verplant. Een paar fijngehakte jonge blaadjes bij kropsla geven daaraan een komkommersmaak. De fraaie blauwe bloemkroontjes worden wel gebruikt ter versiering van slaschotels. Boragie kan ook gekookt als spinazie worden gegeten. Hiertoe zaait men in Februari—Maart dicht uit. Jong afgesneden loopt de plant spoedig weer uit. De opbrengst is grooter dan van spinazie, de toebereiding hetzelfde. Men kan meerdere malen zaaien, b.v. in April, Mei en in het najaar. De plant is geschikt voor tusschenbouw, men bespaart dan grond. Voor bijenhouders is nog van belang, dat boragie veel honig produceert en dus druk door bijen wordt bezocht. Dit is trouwens ook het geval met thijm en hyssop.

Met boven gegeven opsomming is de rijkdom aan kruiden nog in geenen deele uitgeput, doch voorloopig kunnen we hiermee volstaan! In volgende artikelen zullen nog verdere aanwijzingen en ook recepten worden gegeven. M. JAPING-SÜLZNER

SCHOON *maken*

Ja of neen ?

Verschillende ,,moderne" huisvrouwen meenen dat de jaarlijksche schoonmaak een verouderde instelling is. In de moderne huizen is het voldoende als men alle kamers en kasten geregeld onderhoudt, en als ook de gordijnen en de bedden op tijd een beurtje krijgen, waarvoor is dan zoo'n jaarlijksche omhaal met alle ongezelligheid die eraan verbonden is noodig? Zoo meenen deze vrouwen. Hebben zij gelijk? Gedeeltelijk ja!
Inderdaad is het in de nieuwe praktische stadswoningen, die dikwijls van centrale verwarming zijn voorzien, heel gemakkelijk alle kamers en kasten ook in de wintermaanden geregeld onder handen te nemen, maar . . . niet iedereen bewoont een zoo voortreffelijk huis, bij lange na niet. En . . . onder ons gezegd, heeft U in de afgeloopen wintermaanden geregeld opruiming gehouden in de kasten op de slaapkamers? En hoe vaak heeft U de beddeboel eens extra geklopt of gezogen, of buiten gehad in het schaarsche winterzonnetje? En zijn bij U de zware meubels, bedden en kasten wel eens van hun plaats geweest om alle ongerechtigheden daar achter en onder te verjagen? En heeft U . . . neen ik zwijg er verder over. Afgesproken. Wij gaan aan de voorjaarsschoonmaak, maar zonder de ongezelligheid in huis, die er volgens sommige huisvrouwen nu eenmaal bijhoort!
Is dat mogelijk? U trekt een ongeloovig gezicht, maar inderdaad dat is mogelijk, wanneer wij het werkelijk willen en er ons best voor doen. Heusch schoonmaaktijd hoeft niet gekenmerkt te worden door een rommelig huis, door haastige onverzorgde maaltijden en met een vermoeide, kribbige huisvrouw, die geen tijd of lust meer meent te hebben, zich na den dagtaak eens op te knappen en de gezinsleden met een opgewekt gezicht tegemoet te komen. Of wij dan deze extra drukte zonder vermoeienis doorkomen? Och neen vanzelfsprekend niet, maar er zijn grenzen en wij moeten trachten ook aan man en kinderen te denken en ons niet heelemaal te laten meesleepen door het vele werk.
Hier komen enkele ,,Gulden regels" voor den schoonmaaktijd, die ons het werk doen verlichten.

1. Overtuig U eerst of U hulp kunt krijgen, en stel dan een soort werkprogramma samen. Zorg dat ge liefst het werk zoo indeelt, dat er niet 2 dagen achterelkaar wordt schoongemaakt, de tusschenliggende dagen kunt U dan besteden aan de noodzakelijkste dagelijksche werkjes als inkoopen doen en het verzorgen van de maaltijden óók voor de ,,schoonmaakdagen".
2. Houdt rekening met komende verjaardagen of met andere komende gebeurtenissen, zoodat Uw werkplan niet in de war raakt.
3. Haal niet alles tegelijk overhoop, maar werk stuk voor stuk, kamer voor kamer het heele huis af. Bedenk van te voren goed, wat in elk vertrek moet gebeuren! Bespreek tijdig timmerman, schilder of stucadoor, loodgieter of electricien voor noodige herstelwerkjes, dat voorkomt verstoring of vertraging in Uw werk.
4. Waarschuw bijtijds Uw gezinsleden wanneer hun kamer aan de beurt is, vooral met werkkamers of studeervertrekken moet men niet zonder waarschuwing beginnen. Dit voorkomt een prikkelbare stemming, doordat de betrokken persoon voor de onaangename verrassing komt te staan, dat zijn of haar kamer is uitgepakt net als ze aan het werk willen.
Zorg ervoor, dat U op de dagen dat er schoongemaakt zal worden, eerst 's morgens de noodzakelijkste werkjes verricht in huis, als bedden opmaken, stof afnemen, eten verzorgen enz. 's Avonds is het anders een onaangename verrassing als U denkt klaar te zijn dat U dan nog een en ander moet doen. Wanneer men dan dus één vertrek tegelijk onder handen neemt, behoeft niemand in huis te lijden onder de meerdere drukte.
5. Frisch aan het slot van den welbesteden dag Uzelf dan ook even op, in ieder geval vóór den maaltijd. Neem daar 5 of 10 minuutjes voor. U zult merken dat U zich dan veel prettiger voelt, ja zelfs al eèn weinig uitgerust ondanks den vermoeienden dag.
6. Op deze dagen kunnen de andere huisgenooten ook wel eens een handje helpen, vooral de kinderen zullen dat graag doen, wanneer u hen duidelijk maakt, dat U dan nog wel even tijd heeft 's avonds gezellig bij ze te zitten.
Als we zoo te werk gaan, dan behoeft de schoonmaaktijd geen onaangenamen tijd te zijn, noch voor Uzelf, noch voor de huisgenooten.

J. C. K.

WEET U . . .
ER RAAD MEE?

Het houtwerk, dat vroeger met een zeepsopje bewerkt werd, nemen we nu af met lauw water en ammonia. Het resultaat is prachtig en het tijdroovende nawerken met schoon water kan vervallen.

•

Hebben we geen zeem meer ter beschikking dan kunnen we bij het schoonmaken van de vensterglazen gebruik maken van speciaal daarvoor in den handel zijnde sponsen, die tegelijk dienst doen als zeem.
Ook kunnen we de ruiten afnemen met een nat doekje en met een niet-pluisende theedoek drogen. Nawrijven met een prop krantenpapier.

•

Ook spiegels wrijve men op met krantenpapier òf met wit vloeipapier, z.g. Wrijf de meubels na het schoonmaken dun in met wrijfwas en laat dit eenige uren intrekken. Wrijf ze daarna goed uit. De meubelen krijgen dan een mooieren glans en worden niet streperig.

•

Wanneer wij stof afnemen, bereiken wij meer resultaten met een iets vochtig gemaakten stofdoek, dan met een drogen, daar met een drogen stofdoek het stof meer opwaait en verplaatst wordt, terwijl een vochtige doek het stof vasthoudt. (Vanzelfsprekend geldt dit niet voor gebeitst hout!). De beste methode is het den stofdoek te besprenkelen met water en ineengerold te laten liggen voor het gebruik.

•

Vlekken in z.g. Genemuider-matten kunnen met water en ammonia behandeld worden of met water en een zeepvervangingsmiddel. Het beste gaat dit met een hard borsteltje.

•

Matten van papiertouw vervaardigd moeten liefst niet te veel nat behandeld worden. Eventueele vlekken behandelen met een borsteltje en water met ammonia. Zeer zorgvuldig droogwrijven

(Historisch)

Opa is joarig

Lutje Willem dei wordt wakker, Hup! doar stait e op de grond,
In hai danst, op bloode voutjes Haile keuken in het rond.
„Moeke, 't is vandoage feest ehn? Moeke! is dat nou nait woar?
Vandoage is mien Opa joarig. Dat wait ik nog van vleden joar.
Moeke, komt er 'n fijne kouke? Eet wie dikke ries vandoag?
Dat lust Opa ja zo geern. Hai zegt, dat glidt hom zacht in moag.
Moeke! Zal mien Opa 't waitn, Dat 'k op schoule vlietig bin?
Dat is Opa's stoule, ehn Moeke? Moar hai zit er nou nait in.
Krieg wie vanoavend sokkoloamelk? Joa vanzelf! dat krieg wie wis.
Moeke! . . . . . zol mien Opa 't waitn, dat e vandoage joarig is?
Moeke, Moeke! woarom, zegst niks? Moeke, lachst ja hailndaal nait.
Bin ik den gain fikse kerel, Dat ik dat aalmoal nog wait?
„Moeke, Moeke! Woarom reerst nou?", Moeke trekt hom op heur schoot,
„Och, mien jonkje, schai oet mit vroagen". . . . . .
Zien Opa was al 'n haalf joar dood.

Lutje = klein
woarom reerst nou? = waarom huil je nou?

J. DE JONG-SMITH

„Daar komt de tram al aan . . . .
Ik zal de volgende maar nemen!"

Neen, mevrouw, NATUURLIJK probeert U deze te halen. U krijgt niet vaak zoo'n ongezochte gelegenheid om eens flink te draven! Loopt U eigenlijk *ooit* wel eens hard . . . .? Gauw maar, anders haalt U hem niet meer!

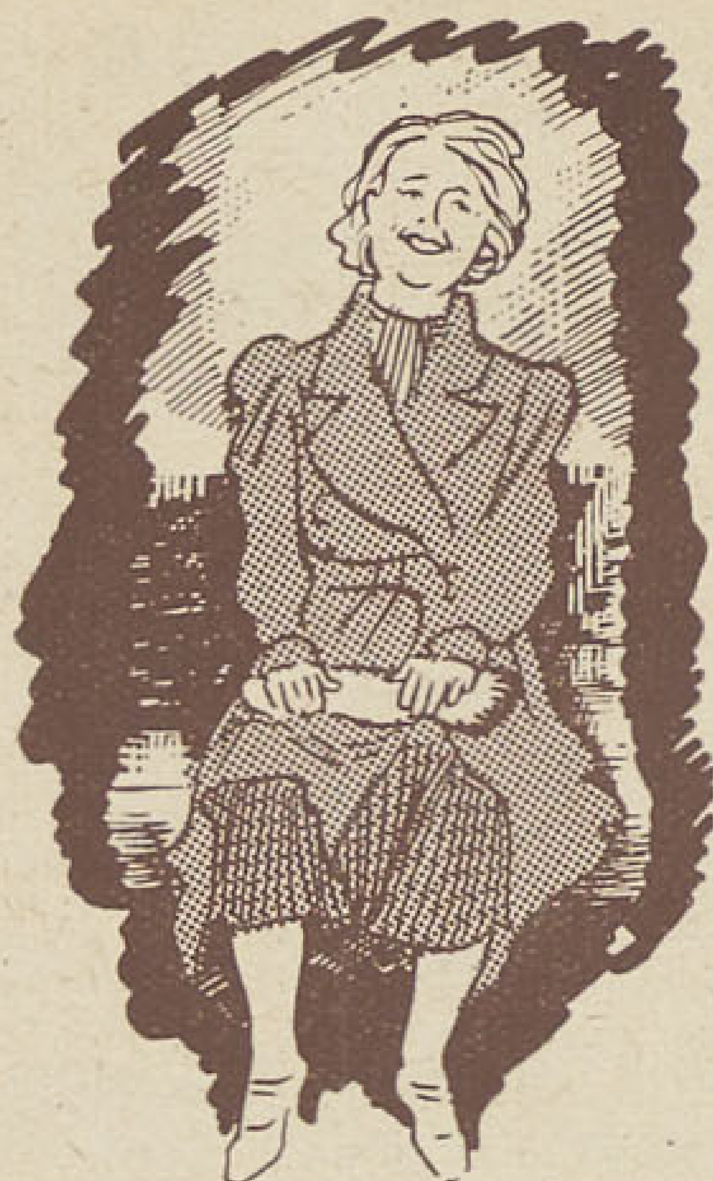

Neen, nu niet met van die akelige dribbelpasjes! Uw knieën zitten toch niet aan elkaar vast!? Het was heusch hoog noodig dat U eens even Uw lichaam „los loopt"!

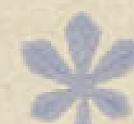
Juist zoo! Flinke groote passen; laat Uw armen maar meezwaaien, (maar verlies Uw taschje niet!) *en loop vooral zoo hard als U kunt!*

Kijk, daar is nog een zitplaatsje voor U! Nu even fijn uitblazen! Voelt U het bloed tot in Uw vingertoppen tintelen, en ziet de wereld er niet vroolijker uit ....? Niets is zoo gezond als af en toe eens een eindje hard loopen.

Zijn er geen trams in Uw buurt? Dan zijn er nog honderd andere mogelijkheden om eens even „buiten adem" te raken! Een rondedansje of stoeipartij met de kinderen, een huppelpasje met ze als U ze mee neemt om boodschappen te doen... en anders „zoo maar" een eindje draven op een stillen buitenweg. Trage rivieren slibben dicht! Spiegel U daaraan!

WAT DOEN ONZE JONGEREN?

SCHIEDAMSCHE JONGEREN BIJEEN

„Hou Zee kameraadskes!" Er zijn er nog niet veel, pas drie van de tien, maar het is ook nog vroeg. Elken keer komen er weer één of twee bij, ja hoor, ditmaal ook, en we kunnen precies op tijd, 8.15 uur, beginnen. Eerst zingen we het eerste vers van ons Jongerenlied, hierna krijgen we de mededeelingen en wordt er een brief voorgelezen van een frontkameraad. We hebben in November allemaal een snoepbon gebracht en daar toffees voor gekocht. Nu is dit de eerste kameraad, die er ons voor bedankt. Wat heerlijk, dat ons pakje met zooveel vreugde is begroet. Onze zangleider is ook binnengekomen, fijn hoor, nu gaan we weer flink ons best doen op onze driestemmige liederen!

Hè, hè, ik ben er schor van geworden, maar dat is niets erg, want we krijgen nu een half uurtje vorming. Het onderwerp heet „dienen en volharden". Dat is juist iets voor ons jongeren, vooral het volharden! Sommigen van ons denken altijd nog, dat onze avonden alleen moeten bestaan uit lolletjes.

De vorming is ook weer afgeloopen en nu gaan we aantreden voor de gymnastiek. We zijn al niet zoo stijf meer als toen we pas begonnen. Wat hadden we de eerste week een spierpijn! Het nieuwe kameraadske doet ook flink mee, leuk, zoo'n nieuweling, hoe meer hoe liever. Als ze maar eenmaal bij ons zijn geweest en gezien hebben, hoe het bij ons is, dan blijven ze altijd komen.

Het is kwart voor tienen, dus gaan we sluiten met ons vrouwenlied en na een krachtig „Hou Zee" gaan we weer naar huis tot de volgende week Vrijdag. K. P., Schiedam

EEN SCHIEDAMSCH JONGERENLID OVER HAAR DAGELIJKSCH WERK

Onze landelijk jongeren leidster wilde graag dat wij allen van de jongeren N.S.V.O. eens vertelden, over onze dagelijksche bezigheden.

Nu ik sta dan ongeveer 11 jaar in een koek- en banketzaak. Het zakendoen van vóór den oorlog of nu is natuurlijk een heel groot verschil en ook omdat ik al 8 jaar lid ben van de Beweging heb ik zoo nogal met de menschen wat meegemaakt! Als ik eenigszins kon ging ik naar alle vergaderingen, dus het was al gauw tot de menschen doorgedrongen dat ze hier maar niet moesten koopen, want dat waren N.S.B.-ers. De eerste paar jaar moest ik steeds tegen heel wat klanten goedendag zeggen als ik dan op straat liep, of ze hielden mij aan om een praatje te maken, maar dat werd ook minder, totdat ze op 't laatst hun hoofd omdraaiden en net deden of ze mij niet kenden. Vanzelfsprekend kwamen natuurlijk wel de N.S.B.-ers.

Maar nu is daar een heel groote verandering in gekomen. Nu hebben we 's Zaterdagsmorgens een heele lange rij voor de deur en gaan ze 's morgens om 6 uur al staan wachten, totdat de wagen komt met koek, gebak, enz. Het gebeurt wel eens dat die wagen om 10 of 11 uur komt, dus dan staan ze 4 of 5 uur en krijgen dan niet meer dan 1½ ons koekjes, 6 gebakjes, 5 koeken en als er schuim is 1 ons. Als ze mij *nu* op straat tegenkomen (en natuurlijk draag ik dan m'n insigne) maken ze bijna een kniebuiging .... Maar om dit soort vriendelijkheid geef ik niets, en wat mij betreft, ik zou het liefste alles aan de N.S.B.-ers verkoopen, maar m'n Baas (die gelukkig ook lid is van onze Beweging) vindt het beter dat wij alles aan iedereen verkoopen, omdat na dezen tijd alle haat voorbij moet zijn en alle klanten wel weer hun gezonde verstand zullen gebruiken. Ik hoop dan ook, dat de menschen dan alles meer zullen waardeeren, want voor den oorlog hadden we ongeveer 40 soorten koek en 25 soorten chocolade en ik weet niet hoeveel soorten toffees, enz., ... en dan was er nog soms geen keus bij! Dat zal natuurlijk bij alle winkeliers wel zoo zijn.

Ik zou zoo nog wel een poosje door kunnen gaan, maar laat dat weer aan de anderen over! J. MAIJ, Schiedam

Gemakkelijke maaltijden in schoonmaaktijd!

Ondanks de extra drukte is het noodzakelijk ook de maaltijden op schoonmaakdagen goed te verzorgen.
Zoo mogelijk maken we één en ander den dag tevoren reeds klaar, zoodat wij op den dag zelf er weinig aan te doen hebben. Kies verder eenvoudige gerechten die weinig toezicht vereischen, b.v. stoofpotten, stamppotten of dikke soepen. Deze gerechten besparen ons ook nog gas of brandstof en afwasch daar zij in één pan gekookt worden. Bedenk echter wel dat opgewarmd eten, veel van zijn voedingswaarde heeft verloren, doordat het gehalte aan vitaminen is gedaald. Wij moeten dus door toevoeging van versche kruiden als peterselie en selderij, of rauwe groenten, de gerechten weer volwaardig maken.
Hieronder volgen enkele voorbeelden van gemakkelijke menu's met toelichting.

Aardappelsoep met groenten en kaas of gehakt.
Gort in water gekookt met stroop.

De soep kunnen wij daags tevoren klaarmaken. Na het opwarmen voegen wij voor de voedingswaarde rauwen geraspten wortel en gehakte peterselie en selderij toe. De gort koken we in de hooikist of in kranten op den dag zelf. Dit vraagt geen toezicht.

Peulvruchten, aardappelpurée, gebakken uien.
Slaatje van geraspte kool (roode of witte) of bietensla.

De peulvruchten kunnen wij weer met behulp van kranten of hooikist klaarmaken. De aardappelen voor de purée hebben we den vorigen dag in de schil gekookt en gepeld. We hebben dan alleen de aardappelen met een weinig taptemelk en bouillon te verhitten en fijn te stampen. De uien worden gebakken en verder moeten wij het slaatje maken. Hiervoor snijden we wat kool of biet zeer fijn of raspen ze op een rauwkostrasp fijn. Naar smaak vermengen met eenige lepels gekookte slasaus.
Deze *slasaus* kunnen wij van te voren maken en in een jampotje eenige dagen op een koele plaats bewaren.
Het recept is als volgt:
Roer in een klein pannetje 2 afgestreken lepels bloem of gemengd meel of aardappelmeel glad met 2 kopjes taptemelk of half taptemelk, half bouillon, voeg er wat zout en zoo mogelijk een stukje boter bij. Breng al kloppende alles aan de kook en laat alweer kloppende de saus eenige minuten doorkoken. Voeg van het vuur af het sap van een citroen erbij of 1 à 2 eetlepels azijn. Klop nog af en toe tot de saus bekoeld is.

Stoofpot van zuurkool met bloedworst.

Hiervoor behoeven we dus geen groenten schoon te maken. De in blokjes gesneden aardappelen koken we met het grootste deel van de zuurkool gaar met een ½ kopje water en een ½ kopje taptemelk en zout. Een klein deel van de zuurkool houden wij achter. Wij snijden dit zeer fijn en roeren het tot slot door den garen stoofpot heen.
De bloedworst snijden we in dikke plakken, wentelen ze door bloem of gemengd meel en bakken ze in de koekepan in vet of margarine of boter vlug bruin. Geef de worst er apart bij. 1 à 1½ rantsoen worst is reeds voldoende.

Erwtensoep met wortelen en uien.
Havermoutpudding met citroensaus.

De soep kan men den vorigen dag gedeeltelijk klaarmaken, n.l. de erwten en een paar aardappelen gaar koken. Het laatste ½ uur koken we stukjes wortel en ui mee. Na het opwarmen voegen we een flinke hoeveelheid fijngehakte peterselie en selderij toe.
De havermoutpudding en de saus kunnen we ook van te voren klaarmaken. Kook daarvoor 2 kopjes havermout gaar in 5 kopjes water en wat zout. Voeg na bekoeling suiker erbij en het sap van 2 kleine citroenen. Laat de massa in een schaal koud worden.
Wil men geen citroensaus, dan kan men de gaargekookte havermout ook vermengen met een paar lepels jam. J.C.K.

Vergadering N.S.V.O. Utrecht, Sprokkelmaand 1943, spreker: kam.v. Geelkerken

Verslagen moeten voor den 1sten en 15en van iedere maand worden ingezonden aan de Redactie. Het kan voorkomen dat wegens plaatsruimte een ingezonden verslag iets ingekort moet worden.

MEDEDEELINGEN HOOFDKWARTIER

Gelderland:

Eervol ontslag is verleend met ingang van 13 Sprokkelmaand '43 aan kamske A. v. d. Werf-v. d. Kallen, Statenlaan 91, *Arnhem*, als Plv. Districtsleidster.

Benoemd is met ingang van 13 Sprokkelmnd. '43 tot Plv. Districtsleidster A. C. v. d. Hoek- v. Kuipers, van Lawick van Pabststraat 62, *Arnhem*.

Duitschland:

Eervol ontslag is verleend met ingang van 22 Sprokkelmaand '43 aan kamske M. F. S. Maas-Wins, nu wonende Plantage Prinsenlaan 5, Amsterdam-C. als Districtsleidster van Noord- en Oost-Duitschland.

Met de waarneming van deze functie is belast kamske J. E. Wijma, Augsburgerstrasse 50, Berlin W 5, Districtskantoor der N.S.B.

District Den Haag

Met ingang van 1-3-'43 werd eervol ontslag verleend aan Mevr. J. M. Molenbroek-Harry, Nassau Odijckstraat 12, als Kringleidster van Kring Den Haag-Oost.

Met ingang van dienzelfden datum werd zij benoemd tot Kringleidster van Kring Den Haag-West.

Met ingang van 1-3-'43 werd benoemd tot Kringleidster van Kring Den Haag-Oost: Mevr. A. H. v. Vloten-Veen, J. v. Stolberglaan 88, Den Haag.

Benoemd met ingang van 5-3-'43 tot Hoofd van Dienst Uitzendingen (in de Afd. Hulp en Bijstand) J. Westenborg-Hummel, Apeldoornscheweg 27, Arnhem.

Benoemd met ingang van 5-3-'43 tot Hoofd van den Dienst „Verzorging van Familieleden van Frontstrijders" (onder de Afdeeling Hulp en Bijstand) J. A. E. Wilhelm-van Hemert, Zweerslaan 27, Bilthoven.

Het Hoofd van genoemden Dienst zal iederen Dinsdag vanaf 10 uur 's morgens op het Hoofdkwartier, De Lairessestraat 153, te spreken zijn. Alle correspondentie wordt ook aan dit adres verwacht.

BIBLIOTHEEK N.S.V.O.

Daar ons gebleken is, dat nog lang niet alle kameraadskes van het bestaan van onze bibliotheek op de hoogte zijn, wijzen wij er nogmaals op, dat de Bibliotheek der N.S.V.O. een schat van boeken met wetenswaardigs voor vrouwen bevat, en ook een mooie verzameling goede romans. Een boekenlijst kan tegen betaling van 15 cent verkregen worden bij de Kringen. Hierin staat ook precies aangegeven, op welke wijze men een boek kan leenen. De boeken worden per post toegezonden.

Den kameraadskes, die reeds regelmatig boeken leenen, wordt nogmaals onder de aandacht gebracht, dat indien een boek voor de groep wordt aangevraagd, dit vermeld dient te worden.

Heeft men een boek langer gehouden dan toegestaan was, dan moet het meerdere leesgeld (1 cent per dag) bij het terugzenden in postzegels worden bijgevoegd.

De bibliotheek is weer vele nieuwe boeken rijker geworden; o.a. De vlam in de pan van Mr. Roothaert, en Moeder vertel eens iets van Adolf Hitler van Johanna Haarer; een lijstje wordt binnenkort in dit blad bekend gemaakt.

De Bibliotheekbeheerster.

ALKMAAR. Maandagavond, 22 Sprokkelmaand, heeft de N.S.V.O. een bijeenkomst gehouden met het doel om te komen tot het oprichten van een Jongeren-afdeeling.

Aan de uitnoodiging deze bijeenkomst te bezoeken, hadden maar enkele kameraadskes gevolg gegeven, wat aanleiding was voor de spreekster van dezen avond, de landelijk Jongerenleidster, kameraadske Everts, om haar lezing te beginnen met een standje uit te deelen, wat natuurlijk niet bestemd was voor degenen, die aanwezig waren, maar voor hen, die schitterden door afwezigheid. Spreekster wees er op, dat vooral wij, jongeren, ons eens moeten indenken in wat voor tijd wij tegenwoordig leven. Dat wij niet alleen voor ons plezier hier op de wereld zijn, maar toch zeker in de eerste plaats om onze medemenschen te helpen en ook eens een offer te brengen. Wat, als wij zien naar de offers, die onze jongens aan het front brengen, niet eens zoo genoemd kan worden, maar eigenlijk niet meer is dan een staaltje van onzen plicht. Hoeveel jongeren zijn er wel niet, die over een flinke hoeveelheid vrijen tijd beschikken en wat doen zij eigenlijk voor de Beweging en voor de Volksgemeenschap in het algemeen.

Verder heeft de spreekster ons verteld over het doel en het streven van de afdeeling Jongeren der N.S.V.O. Hoe wij ons nuttig kunnen maken voor de gemeenschap, door onzen vrijen tijd beschikbaar te stellen aan Winterhulp en den Nederlandschen Volksdienst, door het helpen in de huishouding bij ziekte en nog zoo ontzettend veel meer. Maar dat wij daarnaast ook aan ontspanning kunnen doen, zooals gymnastiek, zwemmen, het gezamenlijk bezoeken van goede films, concerten en schouwburg. Een opdracht voor dit jaar is: Ieder lid van de Jongeren-afdeeling in het bezit van het Oranje-Kruisdiploma, dat is het diploma voor E.H.B.O. Zóó valt er voor de Jongeren nog ontzettend veel werk te verrichten, waardoor wij onze medemenschen kunnen helpen en steunen.

Ik zou dan ook alle jongeren willen aanraden, meldt U zoo spoedig mogelijk aan als lid van de Jongeren-afdeeling, gij zult er geen spijt van hebben.

Lid kunnen zijn de ongetrouwde kameraadskes van 18 tot 30 jaar, en door de bijzondere omstandigheden voorloopig ook de getrouwde kameraadskes tot 25 jaar.

DE KRING-JONGERENLEIDSTER

AMSTERDAM-WEST. *Werkbijeenkomst op 1 Lentemaand.* Om 2.15 uur opent Kamske Ammerlaan Kringleidster, deze werkvergadering der N.S.V.O. en heet allen welkom, en in het bijzonder de beide spreeksters van dezen middag, de kamskes Braun en Aalhuijzen. Zij zegt verheugd te zijn, juist in dezen, voor ons allen zoo spannenden tijd zoo vele Kamskes bijeen te zien, allen werksters van onzen N.S.V.O. Verder besprak kamske Ammerlaan het werk voor het winnen van cursisten voor de diverse cursussen, zooals ziekenverpleging, opvoedkunde, koken, naaien, enz. Het is spreekster gebleken, dat de groepsvrouwen dit werk uit handen hebben gegeven aan insters en propagandisten. Maar volgens de Kringleidster zou het heel goed zijn als de groepsvrouwen zelf op pad gingen om wat meer bekendheid te geven aan deze zoo belangrijke cursussen. Belangrijk omdat er nog vele vrouwen voor problemen staan, terwijl zij voorheen dachten een huishouding te kunnen voeren. Juist in dezen tijd komen wij vrouwen vaak voor moeilijkheden, die wij voorheen niet, in ieder geval niet zóó, gezien hadden, als zij zich nu aan ons voordoen. Wanneer uit iedere groep eens per maand een cursist gewonnen wordt, hebben wij voor West reeds 2 cursussen. Dit kan en moet uit de groepen komen, opdat als de nieuwe cursussen met Mei beginnen, ook West met een behoorlijk aantal deelneemsters naar voren komt . . .

Hierna sprak Kamske Aalhuijzen als leidster der Moederdienst en zij wees ons erop, dat het geen *gunst* is, dat de deelneemsters komen, maar een noodzakelijkheid! Wat betreft den kookcursus, daar was jammer genoeg een stagnatie in gekomen, omdat de leerares ziek is, en dit nog wel even duren kan.

Wij zitten momenteel met een tekort aan leeraressen, want, zoo ging spreekster voort, als wij een leerares aanstellen, dan moet het een goede Nat. Soc. kracht zijn, en deze moeten op het oogenblik nog gevormd worden. De ziekte van de kookleerares is echter een kwestie van eenige weken, en dus kan onze kookcursus evenals de andere cursussen weer doorgang vinden. Verder wees Kamske Aalhuijzen de groepsvrouwen erop, dat alle gr. vr. op deze cursussen aanwezig behooren te zijn, hetgeen voor hen geen kosten meebrengt.

Vervolgens sprak Kamske Braun over het werk in het algemeen en vooral over de propaganda. Het werk is er niet makkelijker op geworden. Wij menschen mopperen gauw, maar een N.S.B.er moppert niet . . . Hij die moppert bouwt niet op, maar breekt af. Dat wij moeilijkheden hebben, dat zijn harde feiten. Voedselschaarschte noodzaakt ons de slanke lijn te volgen. Maar alles beter dan den Zwarten Handel in de hand te werken. De welvaart van vroeger moet plaats maken voor achteruitgang. De wasch wordt goor, de kousen vertoonen een veelkleurig stoppatroon. De ontbering moest ons Volk tot een machtige *Eenheid* smeden.

Slechts solidariteit van alle bevolkingsklassen brengt ons naar de eindoverwinning. Wij zijn geen Hongerkunstenaars en lusten ook graag erwtensoep, maar moeten de uien 30 cent en meer kosten, dan kunnen wij het ook zonder stellen.

Met een opwekking om nog harder te werken en alles op alles te zetten om ons *Volk* te winnen eindigde Kamske haar gloedvolle betoog.

Kamske Ammerlaan (Kringleidster) besloot deze vergadering met ons erop te wijzen, dat de *Leider* ons dit werk heeft opgelegd en wij deze taak hebben te vervullen.

Na onze vrouwenliederen eendrachtig te hebben gezongen, werd deze kringvergadering besloten.

De Gr. Prop.
G. KOTTENHAGEN

BREDA. *Afscheid kamske Dorreboom-Stevens.* Op 3 Febr. j.l. nam de Bredasche N.S.V.O. afscheid van haar kringleidster, kamske Dorreboom-Stevens. In de met vlaggen en met de portretten van den Leider en de Landelijk leidster der N.S.V.O. versierde zaal, hadden de genoodigden aan lange met wit gedekte en met bloemen getooide tafels plaats genomen. De bovenzaal van „Modern" was geheel gevuld en bood een feestelijken aanblik. Nadat de kringleidster de aanwezigen welkom had geheeten en als haar opvolgster kamske Willems had voorgesteld, nam de districtsleidster kamske Jonkers het woord om de scheidende kringleidster toe te spreken. Zij dankte haar voor al den tijd en zorg, die zij aan de Bredasche N.S.V.O. had gegeven en bracht nog eens naar voren, dat het kringleiderschap geen sinecure is en deze taak zwaarder wordt naarmate de N.S.V.O. meer in het sociale leven wordt ingeschakeld. De aanleiding tot dit afscheid is echter verheugend, daar kamske Dorreboom tot een nog mooiere taak is geroepen, n.l. het moederschap. Spreekster hoopte, dat zij hierin haar geluk zal vinden.

Alle vrouwen en speciaal de aanwezige verwanten van de frontsoldaten werden nog eens opgewekt, zich hier voor het thuisfront voor de N.S.V.O. in te zetten. Met een minuut stilte herdachten de aanwezigen allen, die hun leven voor hun ideaal hebben gegeven. Na dit ontroerend moment nam Kamske Nierstrasz het woord. In een boeiende rede drong zij er op aan zich voor Beweging en N.S.V.O. in te zetten en een voorbeeld te zijn door onze levenshouding.

Wij moeten aldus spreekster respect afdwingen bij onze tegenstanders, niet door een grooten mond op te zetten en te schelden, doch door kalm en vastberaden onzen weg te gaan in reinheid en waardigheid.

Hierna sprak kamske Koning de scheidende kringleidster toe namens de vrouwen der Bredasche N.S.V.O. Spreekster dankte kamske Dorreboom voor alles wat zij voor de N.S.V.O. heeft gedaan. Zij prees haar onvermoeide werkzaamheid, hulpvaardigheid en prettige samenwerking. Zij sprak de hoop uit kamske Dorreboom eenmaal weer in een fuctie, zij het dan een minder veelomvattende, in de N.S.V.O. te zien.

Spreekster bood hierna namens de kamskes der N.S.V.O. een mooie wieg aan, hierbij den wensch uitsprekende, dat zoo haar een zoon geboren wordt, hij tot een flinke W.A.-man mag opgroeien.

Hierna nam kamske Dorreboom afscheid van de kameraadskes, hen dankende voor hun medewerking en het nuttige geschenk.

De nieuwe kringleidster kamske Willems sprak hierna de vrouwen hartelijk toe en verzocht hiervoor hun steun en medewerking bij haar zware taak.

In de pauze die hierna volgde werden gebak en bonbons gepresenteerd wat natuurlijk erg in den smaak viel.

Kamske Nierstrasz droeg daarna met veel humor en fijn gevoel, al naar den inhoud, eenige gedichtjes voor, waarvan twee door een 65-jarig kamske gemaakt, die zeer in den smaak vielen en den avond op prettige en beschaafde wijze vulden. In ongedwongen samenzijn vloog de avond om, nadat het N.S.V.O.-lied gezongen was, sloot kamske Willems den avond met den nat.-soc. groet en een krachtig Hou-Zee op den Leider.

T. MULDER-VAN GORKUM

DOETINCHEM. *Vormingsbijeenkomst.* Woensdag 17 Febr. '43 hield de N.S.V.O. een vergadering in het kringhuis aan den Wijnbergscheweg te Doetinchem.
Kamske Andriessen opende de vergadering door het laten zingen van „Het hartvuur heilig" en heette daarna de spreekster van dezen middag, kamske Hoekstra, de districtsleidster der N.S.V.O., kamske Japing en de verder aanwezige kamskes, hartelijk welkom. Na enkele mededeelingen gaf ze het woord aan kamske Japing.
Deze deelde ons mede, dat het nieuwe blad „Nederlandsch Vrouwenleven" voorloopig maar éénmaal per maand zal verschijnen en dat er hier in Doetinchem dezen zomer een pantoffelcursus zal worden gehouden. Nu kwam de spreekster Kamske Hoekstra aan het woord. Het onderwerp, waarover ze sprak, was niet bepaald gemakkelijk, maar de wijze, waarop zij ons dit onderwerp belichtte, was in alle opzichten af.
Zij sprak over het rassenvraagstuk. De onderdeelen, die de spreekster behandelde, waren o.a. de eigenschappen van het ras, zoo b.v. het Noordras, waartoe wij ook behooren, bezit de eigenschap om leiding te geven en verder munt het uit in scheppenden arbeid b.v. schilders (Rembrandt), bouwmeesters enz.
Kamske Hoekstra toonde met voorbeelden aan, dat het noodzakelijk is om het ras zuiver te houden, teneinde verwording en uitsterving te voorkomen. Zoodra een ras verbastert, verliest het zijn buitengewone eigenschappen (leidinggeven, plichtsgevoel arbeidzaamheid enz.).
De spreekster behandelde het onderwerp bijzonder bevattelijk voor de toehoorsters, door het groot aantal voorbeelden, die zij te harer beschikking had. Het was een prettige en leerzame middag en zeer terecht dankte kamske Andriessen haar voor deze mooie voordracht.
Hierna werd koffie geschonken, collecte gehouden, lectuur verkocht en met het zingen van „Vrouwen in een strijdend Volk" sloot kamske Andriessen deze bijeenkomst.

T. LAMMERS-STILTENBORGH,
Groepspropagandiste.

EINDHOVEN. *Vormingsbijeenkomst.* Op Donderdag 25 Sprokkelmaand werd alhier een vergadering gehouden van de N.S.V.O. Het woord werd gevoerd door Kamske Wildschut over 't onderwerp „Zelfrespect".
Spreekster vertaalde dit eenigszins uitheemsche woord met 't Nederlandsche „fierheid". Deze fierheid mag nooit den schijn hebben van verwaandheid. Een goed voorbeeld van iemand met zelfrespect noemde spreekster de figuur van Frederik Hendrik in Huygens „Scheepspraat".
Het zelfrespect brengt met zich, dat we nimmer meedoen aan geroddel. Bij een onverwijld besluit en in een losbandige omgeving dienen we ons steeds af te vragen: „Hoe zou ik morgen over mijn nu te nemen stappen denken?"
Zelfrespect moet bij kinderen worden aangekweekt. Niets is zoo erg als een kind dat geen zelfvertrouwen heeft.
Het zelfrespect der natie eischt, dat we geen aalmoezen aannemen, maar meestrijden en arbeiden voor een vrij Nederland.
Deze middag en lezing kunnen als geslaagd worden beschouwd.

GOES. Toen we Woensdag 24 Sprokkelmaand het zaaltje, waar onze geregelde N.S.V.O.-samenkomsten plaats vinden, binnenkwamen, zagen we direct, dat er iets bijzonders aan de hand was.
Het was niet ingericht voor een werkavond, maar meer voor een gezellig samenzijn en tot onze groote vreugde zagen we onze nieuwe N.S.V.O.-vlag wijd uitgespreid aan den muur.
De Kringleidster, die steeds Groep Goes geleid heeft, nam afscheid en haalde herinneringen op van het eerste gemeenschappelijk werk van de kameraadskes — toen nog weinige in getal.
Wat hebben wij vaak geglimlacht om deze eerste pogingen op het pad van ons sociale werk — toen eigenlijk onze eenige taak.
Daarna deed de nieuwe Groepsleidster haar intrede. Ze dankte kameraadske Dagevos hartelijk voor het pioniersterswerk dat zij voor de N.S.V.O. verricht heeft, waarna zij taak en doel van de N.S.V.O. uiteen zette.
Ze legde er den nadruk op, niets te kunnen bereiken zonder aller medewerking en deed een beroep op de offerbereidheid en het idealisme van de kameraadskes.
Na de pauze gaf kameraad Hoekman een interessante uiteenzetting over het wezen der vrouw.
Na de gebruikelijke sluiting gingen wij allen bezield en vol goede voornemens naar huis.
De avond werd door een 30-tal kameraadskes bezocht.

H. D.-G.

KRING 28. KENNEMERLAND NOORD.
Op 25 Febr. jl. hield de N.S.V.O. Kring Alkmaar een functionarissen-vergadering in het ᛋᛋ-huis aan de Emmastraat, welke zeer druk bezocht was. Na het zingen van het N.S.V.O.-lied gaf de Kringleidster kamske Klokman het woord aan kamske Oosterhaven uit Haarlem. Deze besprak de zorg van de N.S.V.O. voor familie van de frontsoldaten en ook dat in deze zorg zijn inbegrepen de vrouwen van Zeelieden, waarvan de verblijfpaats niet bekend is, of die in Engeland zijn. Spreekster zei, dat men dit vooral niet moest verwarren met Frontzorg van kamske Kröller. Frontzorg beoogt uitsluitend het contact tusschen frontsoldaten en het Vaderland, terwijl de zorg van de N.S.V.O. zich alleen uitstrekt tot de achtergeblevenen. Zij besprak verschillende mogelijkheden om tot dit contact te geraken.
Kent gij namen van deze vrouwen, geef ze dan door aan Uw groepsleidster.
Hierna deelde de Kringleidster mee, dat in het vervolg elken laatsten Donderdagmiddag van de maand een verplichte functionarissen-vergadering zal worden gehouden.
De eerstvolgende zal zijn in het nieuwe Kringhuis aan de Parkstraat No. 3, waar de N.S.V.O. een kamer en vergadergelegenheid heeft gekregen.
Daarna volgde de afwerking van diverse ingekomen brieven en bescheiden. Met het zingen van „Vrouwen in een strijdend Volk" werd de vergadering gesloten.

De secretaresse,
M. J.

Even aandacht

●

Nog steeds stroomen tallooze klachten binnen over niet-ontvangen van dit blad of verkeerde adresseering.
Wij hebben de adressen van de verschillende Districten opgekregen, en wanneer hieraan dus iets ontbreekt, ligt de schuld bij de betreffende Districtskartotheek. Alleen voor de evacuatiestreken geldt dit niet; het zal wel eenigen tijd duren voor dit geregeld is. Pas wanneer de Districtskartotheken geheel tot op den dag bijgewerkt zijn en wijzigingen direct aan ons worden doorgegeven, is dit euvel te verhelpen. *Wij verzoeken dus alle kameraadskes, haar medewerking hierbij te willen verleenen. Geef voorkomende fouten en ook adreswijzigingen onmiddellijk op aan onze Administratie, De Lairessestraat 153, Amsterdam.*
Ten overvloede wordt erop gewezen dat ieder lid der N.S.V.O. er recht op heeft, dit blad te ontvangen, doch dat leden uit één huisgezin slechts één blad toegezonden krijgen.
Mocht U blijken, dat Uw geheele groep of Kring het blad niet ontvangt dan moet dit even aan de *Districtsleidster* worden gemeld, daar dan blijkbaar een geheele *reeks* adressen niet aan ons werd doorgegeven.
Van Nijmegen, Rijswijk en Voorburg zijn bijvoorbeeld nog geen lijsten met opgaaf van leden ontvangen, zoodat vanzelfsprekend de kamskes uit deze plaatsen ook geen blad toegezonden krijgen. Hoe eerder wij opgaaf van **juiste** naam en adressen hebben, des te vlugger kan er voor toezending van bladen gezorgd worden.
Tevens vestigen wij er de aandacht op, dat wegens onze beperkte oplaag geen nabestellingen op reeds verschenen nummers kunnen worden gedaan.

De lezeressen, die géén lid zijn van de N.S.V.O., maar zich wel op dit blad hebben geabonneerd, worden verzocht, het abonnementsgeld per giro te willen voldoen (postgiro 320886). Daar ons blad slechts eenmaal per maand is verschenen behoeven zij slechts 20 ct. per maand te betalen. Wie zich voor een half jaar heeft laten inschrijven gireert dus 6 × 0.20 cent = 1 gulden 20, en voor een geheel jaar 12 × 20 cent = 2 gulden 40.
In April beginnen wij de nog niet betaalde abonnementen per post te innen. Dit kost ons echter veel moeite en U 15 cent extra!

Met innige dankbaarheid aan God, geven wij kennis van de geboorte van onzen zoon

HERMAN KAREL

kam. Wetselaar
kamske Wetselaar-Kleyn

Breda, 3 Maart 1943
Baronielaan 260 (tijdelijk Diaconessenhuis)

Met blijdschap geven wij kennis van de geboorte van ons dochtertje

DOROTHEA GERTRUD

ᛋᛋ Schütze J. Duvigneau
kamske D. G. Duvigneau-Debuch

Zutphen, 15 Februari 1943
Marschweg 427

TWEEDE JEUGDSTORM BEROEPSKADERLEERGANG
VOOR MEISJES

De eerste beroepskadercursus voor vrouwelijk kader van den Jeugdstorm is beëindigd. 24 leidsters zijn overal in den lande ingeschakeld. Thans staat opnieuw het Kaderheem te Blaricum open om in een tweeden 3-maandelijkschen leergang meisjes en vrouwen, die roeping gevoelen voor jeugdleidster in den Jeugdstorm, die opleiding te geven, die noodzakelijk voor haar werk is.
Jonge vrouwen vanaf 22 jaar kunnen zich opgeven voor den leergang die op 1 Mei a.s. aanvangt. Aanmeldingen kunnen tot 1 April 1943 geschieden bij het Stafkwartier Nationale Jeugdstorm, Koningslaan 9 te Utrecht.

Verantwoordelijk redactrice J. Jansen-van Balen, Amsterdam. ✦ Verantwoordelijk voor de advertenties: C. van Schaik, Amsterdam. ✦ Uitgever: Nenasu, Utrecht. ✦ Drukker: N.V. Drukkerij v/h L. E. Bosch & Zoon, Utrecht. K 2350. ✦ Verschijnt tweemaal per maand. ✦ Abonnementsprijs f 3.50 per jaar. ✦ P. 1118/8.